

**Ranking zawodów
deficytowych i nadwyżkowych
w I półroczu 2014 r.
w Powiecie Bielskim.**

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp.....	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów	5
1.1. Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim.	5
1.2. Struktura bezrobocia według zawodów.....	6
1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów.....	8
2. Analiza wolnych miejsc pracy według zawodów.	9
2.1. Wolne miejsca pracy według zawodów.	10
2.2. Wolne miejsca pracy według grup zawodowych.	12
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.	12
3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim.	13
3.2. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie.	15
3.3. Struktura bezrobocia i wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności.	16
Wnioski	18
Spis tabel:	20
Spis wykresów:	20

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga systematycznego śledzenia i analizowania zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Dlatego wychodząc naprzeciw tym potrzebom, do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w ramach opracowania analiz rynku pracy, został wprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (art.8, ust.1 pkt. 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9).

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przekazuje, zatem do Państwa dyspozycji „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w I-półroczu 2014 roku”, który został opracowany w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami przez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Zawodem deficytowym nazywamy zawód, na który występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem niniejszego raportu jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji pozwalających na zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców, a także poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, które będą mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego oraz lokalnym władzom samorządowym kształtującym politykę przeciwdziałania bezrobociu.

Monitoring służyć ma również stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Usprawnieniu pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów. A także ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

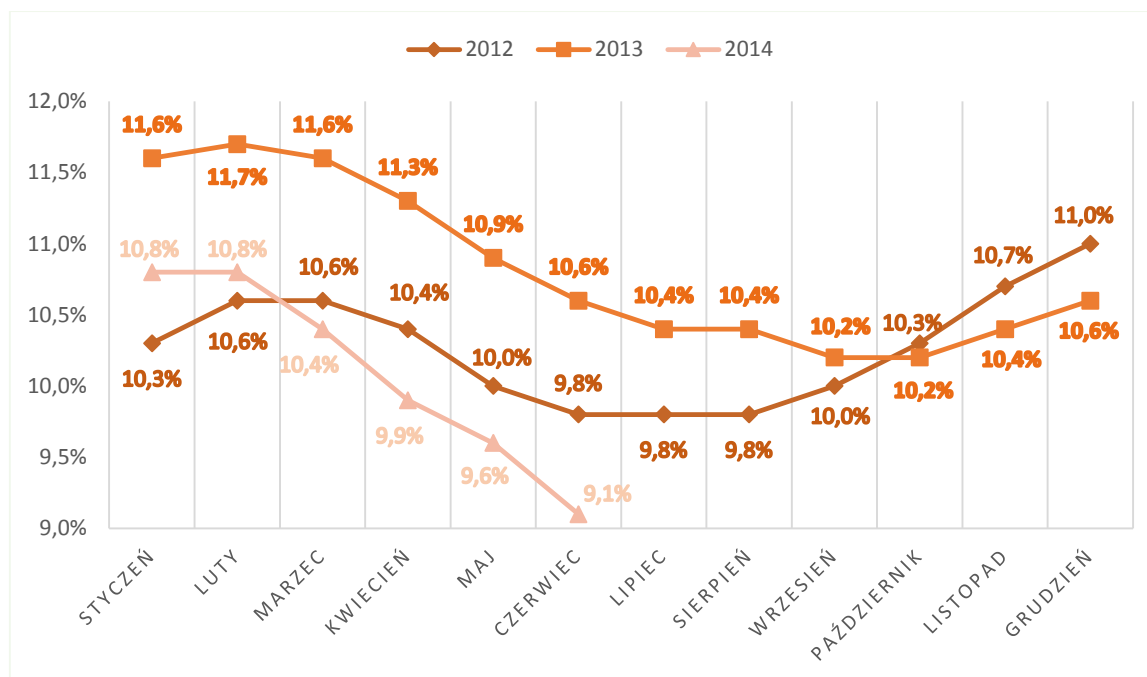
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany jest dwa razy w roku. Jako źródło informacji służą załączniki nr 2 i 3 do sprawozdania MPIPS-01. Zakres danych w nich zawarty obejmuje liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, bezrobotne kobiety,

osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz bezrobotnych poprzednio pracujących według okresu pozostawania bez pracy oraz oferty pracy (zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, miejsca przygotowania zawodowego, stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia) według zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy, w sumie 2366 zawodów) oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1. Analiza bezrobocia według zawodów

Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2014 roku w Powiecie Bielskim wyniosła **9,1%** (**5022** osoby bezrobotne). Jest ona o 1,5 pkt. procentowego niższa w stosunku do analogicznego okresu w 2013 roku (spadek o 810 osób). Poniższy wykres prezentuje zmiany stopy bezrobocia w ostatnich latach w Powiecie.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2012, 2013 i I-go półrocza 2014 roku.

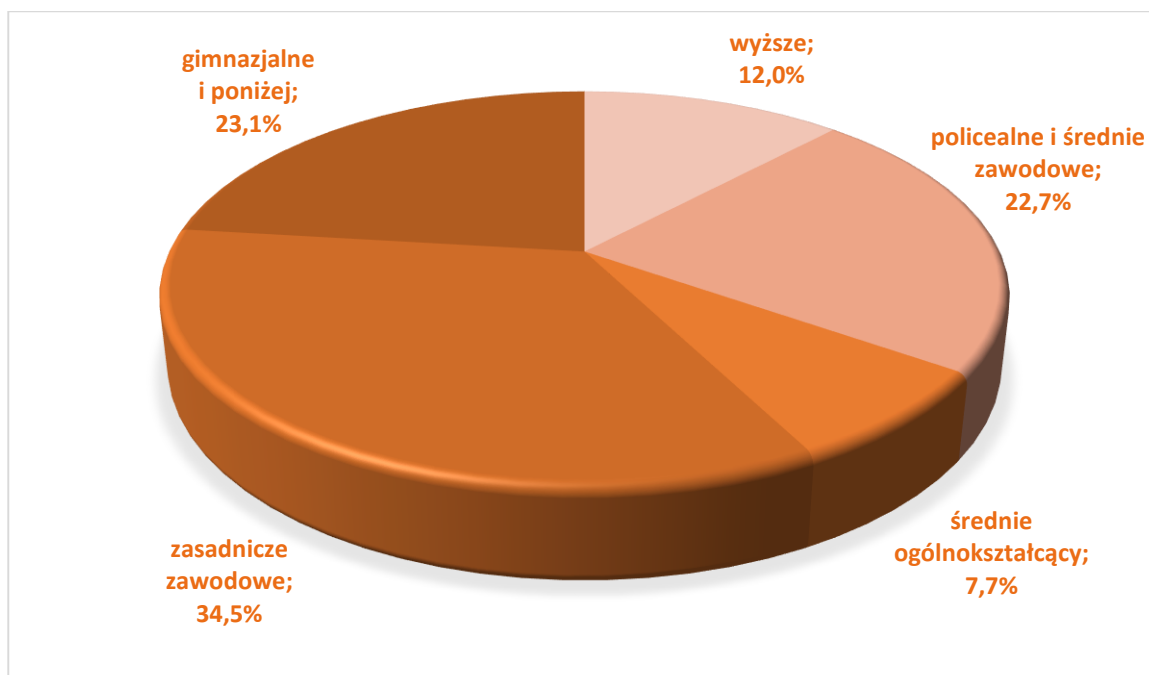

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

1.1. Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim.

Wśród osób bezrobotnych z terenu Powiatu Bielskiego najwięcej posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – 1732 osoby (**34,5%**). W porównaniu do pierwszego półrocza 2013 roku odsetek ten zmniejszył się o 1,0 pkt. procentowego. Na wysokim poziomie utrzymuje się również udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (**23,1%**). Odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zmniejszył się w porównaniu do I-go półrocza 2013 roku o 0,7 pkt. procentowego. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły **12,0%** ogółu bezrobotnych. Udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym jest większy o 0,7 pkt procentowego i wyniósł – **7,7%**. Poniższy wykres prezentuje strukturę bezrobotnych ze względu na ich poziom wykształcenia.

Wykres 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Powiecie Bielskim (stan na koniec I-półroczu 2014 roku).

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Ponad połowa bezrobotnych (**50,9%**) to kobiety. W porównaniu z ubiegłym rokiem odsetek ten spadł o 1,0 pkt. procentowego. Osoby młode do 25 roku życia stanowią **12,5%** ogółu zarejestrowanych, a **29,0%** to osoby po 50 roku życia. Porównując te dane do analogicznego okresu z roku ubiegłego można zauważyć, że zarówno odsetek osób młodych do 25 roku życia spadł o 2,1 pkt procentowego, a osób po 50 roku życia wzrósł o 2,6 pkt procentowego. W przypadku osób długotrwale bezrobotnych nastąpił wzrost ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych z **46,4%** w czerwcu 2013 roku do **54,0%** w czerwcu 2014.

1.2. Struktura bezrobocia według zawodów.

Charakterystyka bezrobocia wymaga szczegółowego zbadania struktury bezrobotnych pod względem posiadanego zawodu. Dzięki temu możliwe będzie wykazanie zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób bezrobotnych.

W tabeli poniżej zawarto 30 zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Urzędzie Pracy. Największą grupę stanowią osoby w zawodzie Sprzedawca – **506** osób (**10,1%**). W tym przypadku nastąpił spadek liczby osób w tym zawodzie o 113 osób (spadek o 18,3%). Na drugim miejscu znalazły się osoby bez zawodu – **403** osoby. Na trzecim miejscu znalazł się zawód Robotnik budowlany – **178** osób bezrobotnych (**3,5%**). W porównaniu do czerwca 2013 nastąpił niewielki spadek liczby tych bezrobotnych – o 19 osób (spadek o 9,6%). Natomiast na kolejnym osoby w zawodzie Pozostali pracownicy obsługi biurowej – **175** osób (**3,5%**).

Osoby bezrobotne w przedstawionych poniżej trzydziestu zawodach stanowią **53,6%** wszystkich osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Powiatu Bielskiego.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku).

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni wg stanu na koniec I półrocza 2014 roku
1.	Sprzedawca*	506
2.	Inny zawód lub brak zawodu	403
3.	Robotnik budowlany	178
4.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	175
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	116
6.	Robotnik gospodarczy	106
7.	Krawiec*	91
8.	Kucharz*	87
9.	Ślusarz*	82
10.	Sprzątaczką biurowa	71
11.	Murarz*	64
12.	Magazynier	60
13.	Pakowacz	59
14.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	56
15.	Fryzjer*	55
16.	Kelner*	53
17.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	51
18.	Stolarz*	50
19.	Szwaczka	44
20.	Mechanik pojazdów samochodowych*	41
21.	Pomoc kuchenna	39
22.	Kucharz małej gastronomii*	37
23.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	37
24.	Kierowca samochodu osobowego	36
25.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	34
26.	Kierowca samochodu ciężarowego	34
27.	Piekarz*	33
28.	Technik ekonomista*	32
29.	Monter zespołów i zespołów elektronicznych	31
30.	Kasjer handlowy	30

Źródło: Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Licznie reprezentowane są również takie zawody jak: Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Robotnik gospodarczy, Krawiec*, Kucharz* czy też Ślusarz.

W przypadku dużych grup zawodowych największą liczbę bezrobotnych widzimy w grupie Sprzedawcy i pokrewni (**13,7%**). Na drugim miejscu wśród dużych grup znajdują się Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **10,7%**. Dużą liczbę bezrobotnych stanowią również Pracownicy usług osobistych – **8,7%** ogółu bezrobotnych.

1.3. Napływ bezrobotnych według zawodów.

Po przeanalizowaniu struktury osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy należy się przyjrzeć kwestii napływu bezrobotnych w okresie pierwszych sześciu miesięcy 2014 roku. Dzięki temu uzyskamy pełniejszy obraz tendencji występujących na lokalnym rynku pracy.

W pierwszym półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej zarejestrowało się **2910** osób, w tym **1417** kobiet z terenu Powiatu. W porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym, liczba bezrobotnych rejestrujących się w Urzędzie Pracy spadła o 522 osoby, w tym o 252 kobiety. Poniższa tabela przedstawia trzydzieści zawodów, w których zanotowano największy napływ bezrobotnych. W przedstawionych w poniższej tabeli trzydziestu zawodach zarejestrowało się w pierwszym półroczu 2014 roku **53,7%** ogółu zarejestrowanych.

Tabela 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Sprzedawca*	287	249	10	7
2.	Inny zawód lub brak zawodu	274	98	55	30
3.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	128	103	9	7
4.	Robotnik budowlany	70	0	0	0
5.	Kucharz*	54	39	2	2
6.	Krawiec*	51	49	0	0
7.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	50	20	0	0
8.	Ślusarz*	45	2	1	0
9.	Fryzjer*	40	39	9	9
10.	Pakowacz	39	29	5	3
11.	Magazynier	37	10	3	1
12.	Kelner*	37	28	6	6
13.	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	35	15	3	3
14.	Mechanik pojazdów samochodowych*	33	0	6	0
15.	Robotnik gospodarczy	31	8	0	0
16.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	28	10	3	2
17.	Kierowca samochodu osobowego	28	0	0	0
18.	Kucharz małej gastronomii*	27	14	6	4
19.	Stolarz*	27	0	2	0
20.	Szwaczka	27	27	0	0
21.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	26	12	0	0
22.	Murarz*	25	0	0	0
23.	Piekarz*	24	2	1	0
24.	Kasjer handlowy	22	15	4	2

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
25.	Sprzątaczką biurową	22	21	0	0
26.	Cukiernik*	20	11	0	0
27.	Pomoc kuchenna	20	17	1	1
28.	Technik mechanik*	19	2	0	0
29.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	19	14	0	0
30.	Kierowca samochodu ciężarowego	19	0	0	0

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

W pierwszym półroczu 2014 roku najwięcej osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy posiadało zawód Sprzedawcy - **287** osób, co stanowiło **9,9%** wszystkich rejestracji. Liczba tych osób jest mniejsza o 68 osób niż w roku ubiegłym (spadek o 19,2%). Drugą co do wielkości grupę stanowiły osoby bez zawodu - **274** osoby (**9,4%**). Liczba ta spadła - o 27 osób - co stanowiło spadek o 9,0%. W przypadku absolwentów największy napływ zanotowano wśród osób bez zawodu - **55** osób.

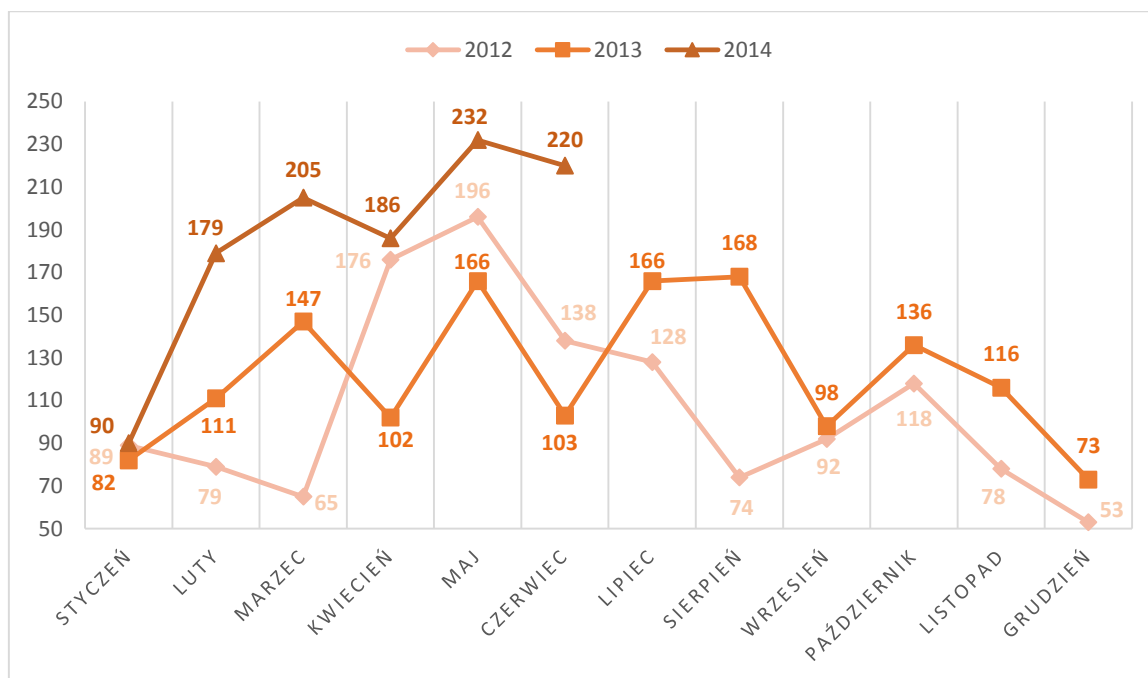
W pierwszej połowie 2014 roku największy napływ dotyczył grupy zawodowej Sprzedawcy i pokrewni. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, którzy rejestrowali się na przestrzeni sześciu miesięcy tego roku wyniósł **14,5%**. Kolejną grupą, którą charakteryzował duży napływ bezrobotnych była grupa Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie - **8,6%**. Liczny napływ dotyczył również grupy Pracownicy usług osobistych - **8,3%**.

2. Analiza wolnych miejsc pracy według zawodów.

Analiza popytu na pracę stanowi kolejny element prezentowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dostarcza on cennych informacji o rynku pracy zarówno jego uczestnikom, jak i instytucjom, których działania są z nim powiązane bądź mają na niego wpływ. Mowa tu szczególnie o władzach samorządowych i instytucjach oświatowych.

Analiza wolnych miejsc pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej wykazała, że w pierwszym półroczu 2014 roku nastąpił wzrost liczby wolnych miejsc pracy w porównaniu do tego samego okresu w roku 2013 o **369** wolnych miejsc pracy (wzrost o 49,7%). Od stycznia do czerwca 2014 roku zgłoszono **1112** wolnych miejsc pracy z terenu Powiatu Bielskiego.

Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2012,2013 i I-go półrocza 2014 roku.

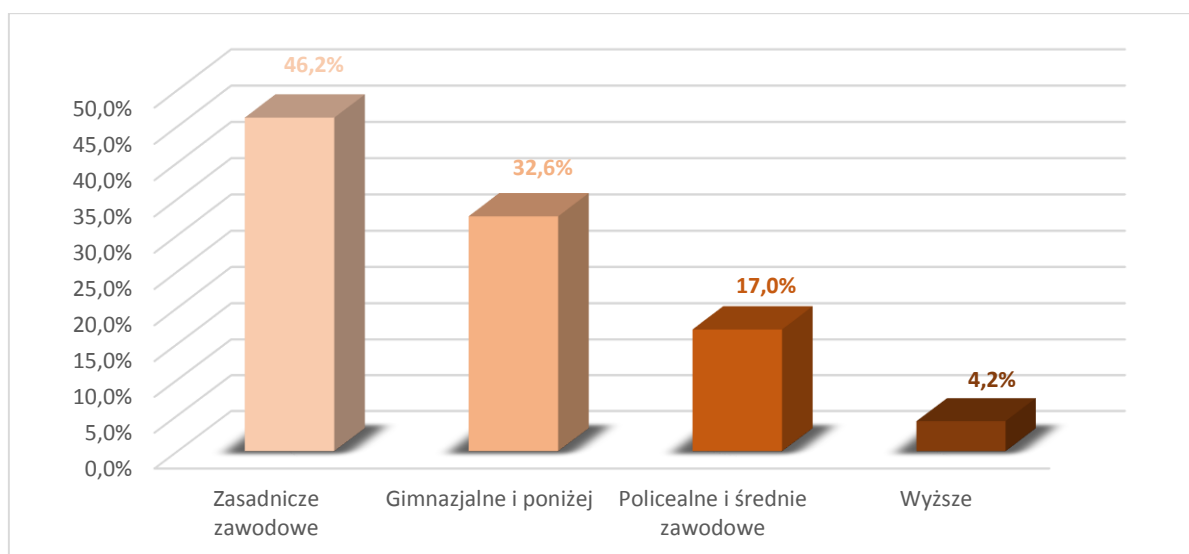

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

2.1. Wolne miejsca pracy według zawodów.

W pierwszym półroczu 2014 roku najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (514), a następnie z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (363). Najmniej propozycji zatrudnienia skierowanych było do osób posiadających wykształcenie wyższe (46). Poniższy wykres przedstawia strukturę wolnych miejsc pracy według wykształcenia w Powiecie Bielskim w pierwszej połowie 2014 roku.

Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy według poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Szczegółowa analiza wolnych miejsc pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej pozwoliła na stworzenie rankingu 30 zawodów, w których zanotowano największe zainteresowanie ze strony pracodawców. Przedstawione w poniższej tabeli wolne miejsca pracy według zawodów stanowią 58,1% wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2014 roku.

Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2014 roku dotyczyło zawodu Robotnik gospodarczy – **127** wolnych miejsc pracy (**11,4%**). Na drugim miejscu znalazł się zawód Sprzedawca – **59** wolnych miejsc pracy (**5,3%**). Liczba ta jest większa o 22 wolne miejsca pracy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (wzrost o 59,5%). W dalszej kolejności znalazły się wolne miejsca pracy dla zawodu: Technik prac biurowych oraz Pakowacz po **34** wolne miejsca pracy (**3,1%**).

Tabela 3. Wolne miejsca pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wolne miejsca pracy zgłoszone w I półroczu 2014 roku
1.	Robotnik gospodarczy	127
2.	Sprzedawca*	59
3.	Technik prac biurowych*	34
4.	Pakowacz	34
5.	Operator urządzeń przetwórstwa surowców gumowych	32
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	30
7.	Krawiec*	27
8.	Szwaczka	25
9.	Robotnik budowlany	23
10.	Cieśla szalunkowy	22
11.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	22
12.	Spawacz metodą MIG	21
13.	Murarz*	20
14.	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	20
15.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	18
16.	Ślusarz*	18
17.	Kierowca ciągnika siodłowego	18
18.	Kelner*	17
19.	Kierowca samochodu ciężarowego	17
20.	Sprzedawca w branży mięsnej	16
21.	Kucharz*	15
22.	Spawacz metodą MAG	15
23.	Lakiernik*	12
24.	Tokarz w metalu	12
25.	Pozostali kucharze	11
26.	Pozostali rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	11
27.	Szlifierz materiałów drzewnych	11
28.	Kurier	10
29.	Dekarz*	10
30.	Glazurnik	10

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

2.2. Wolne miejsca pracy według grup zawodowych.

Jeżeli natomiast przeanalizujemy propozycje zatrudnienia pod względem dużych grup zawodowych, do których zostały one skierowane okazuje się, że w I półroczu 2014 roku najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do grupy zawodowej Pracownicy usług osobistych – **16,4%**. Na drugim miejscu znalazły się wolne miejsca pracy dla grupy Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – **11,6%**. Wolne miejsca pracy dla grupy Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni stanowiły w pierwszym półroczu 2014 roku **11,0%** wszystkich wolnych miejsc pracy.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Kluczowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k}$$

gdzie:

\bar{B}_I^k to średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I półroczu 2014 roku.

\bar{O}_I^k to średnia miesięczna liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy w zawodzie k w I półroczu 2014 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim.

W oparciu o powyższe wskaźniki został sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w wyniku analizy zawodów według wskaźnika intensywności deficytu ($W_{n,I}^k \cdot 1,1$), jako zawody deficytowe, czyli te na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie zostały również zdefiniowane zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Dlatego też w przypadku niektórych zawodów ich deficytowość nie oznacza zagrożenia dla rynku pracy. W przypadku zawodów skategoryzowanych jako deficytowym, a które wymagają odpowiednich kwalifikacji często potwierdzonych konkretnym dokumentem należy podjąć odpowiednie kroki (np. szkolenia) w celu złagodzenia tego problemu.

Wśród zawodów deficytowych, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął maksimum, a dla których pojawiały się średnio przynajmniej 1 wolne miejsca pracy miesięcznie i w ewidencji Urzędu Pracy nie figuruje żaden bezrobotny w tym zawodzie, wymienić należy następujące:

- Monter urządzeń energii odnawialnej
- Kierowca ciągnika siodłowego
- Monter bram

Poniższa tabela prezentuje 28 zawodów deficytowych, czyli takich, w których istnieje większe zapotrzebowanie na pracę ze strony pracodawców, niż jest osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach. Zawody o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu to m.in.: Lakiernik, Technik prac biurowych, Technik robót wykończeniowych w budownictwie, Mechanik taboru kolejowego czy też Operator urządzeń przetwórstwa surowców gumowych.

Tabela 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Lakiernik*	12
2.	Technik prac biurowych*	11,3333
3.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	11
4.	Mechanik taboru kolejowego	7
5.	Operator urządzeń przetwórstwa surowców gumowych	6,4
6.	Pomocnik piekarza	6
7.	Cieśla szalunkowy	5,5
8.	Robotnik gospodarczy	4,0968
9.	Szlifierz materiałów drzewnych	3,6667
10.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,6
11.	Kurier	3,3333

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
12.	Dekarz*	3,3333
13.	Sprzedawca w stacji paliw	2,5
14.	Technik obsługi turystycznej*	2
15.	Inwentaryzator	2
16.	Sprzedawca w branży spożywczej	2
17.	Hydraulik	2
18.	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2
19.	Elektryk*	2
20.	Operator koparko - ładowarki	2
21.	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	2
22.	Kierowca autobusu	2
23.	Portier	1,75
24.	Elektromechnik*	1,6667
25.	Operator wtryskarki	1,6667
26.	Monter wyrobów z drewna	1,6667
27.	Brukarz	1,3333
28.	Frezer	1,1667

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

W przypadku zawodów nadwyżkowych czyli tych, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach (wskaźnik $W < 0,9$) to wymienić można m.in.: Kierowca samochodu osobowego, Technik mechanik, Mechanik pojazdów samochodowych, Specjalista do spraw marketingu i handlu, Fryzjer czy też Technik informatyk*.

Tabela 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Mechanik samochodów osobowych	0,3333
2.	Operator maszyn w przemyśle włókienniczym*	0,3333
3.	Sortowacz	0,3333
4.	Robotnik budowlany	0,3286
5.	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,2857
6.	Kucharz*	0,2778
7.	Ekonomista	0,25
8.	Technik farmaceutyczny*	0,25
9.	Technik fizjoterapii	0,25
10.	Barman	0,25
11.	Ogrodnik terenów zieleni	0,25
12.	Robotnik drogowy	0,25
13.	Magazynier	0,2432
14.	Kosmetyczka	0,2222
15.	Sprzedawca*	0,2056
16.	Technik ogrodnik*	0,2
17.	Kucharz małej gastronomii*	0,1852
18.	Stolarz*	0,1852

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
19.	Specjalista do spraw sprzedaży	0,1818
20.	Piekarz*	0,1667
21.	Lakiernik samochodowy	0,1538
22.	Technik elektryk*	0,1429
23.	Księgowy	0,125
24.	Doradca klienta	0,125
25.	Technik informatyk*	0,0909
26.	Fryzjer*	0,075
27.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,0667
28.	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,0606
29.	Technik mechanik*	0,0526
30.	Kierowca samochodu osobowego	0,0357

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy wymienić można:

- Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli
- Szwaczka

Wybrane zawody, wymienione powyżej to takie, w których rejestrował się przynajmniej 1 bezrobotny w miesiącu i zgłaszano przynajmniej 1 ofertę pracy w miesiącu.

3.2. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie.

Kolejną istotną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \times 100 \%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I półrocza 2014 roku.

B_I^k to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , według stanu w końcu I półrocza 2014 roku.

Na tej podstawie można stwierdzić, że na pierwszym miejscu wśród grup zawodowych generujących długotrwale bezrobocie znalazła się grupa zawodowa – Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (0,7), kolejną grupą jest Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (0,6) oraz Pomoce domowe i sprzątaczkę (0,5).

W poniższej tabeli znajdują się zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (według kodu 6 cyfrowego). Wybrano jedynie te, w których zarejestrowanych jest co najmniej 3 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest równy bądź większy od 0,63. Nie uwzględniono zawodów, których kod kończy się na -90 (Pozostali...).

Tabela 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Bielskim.

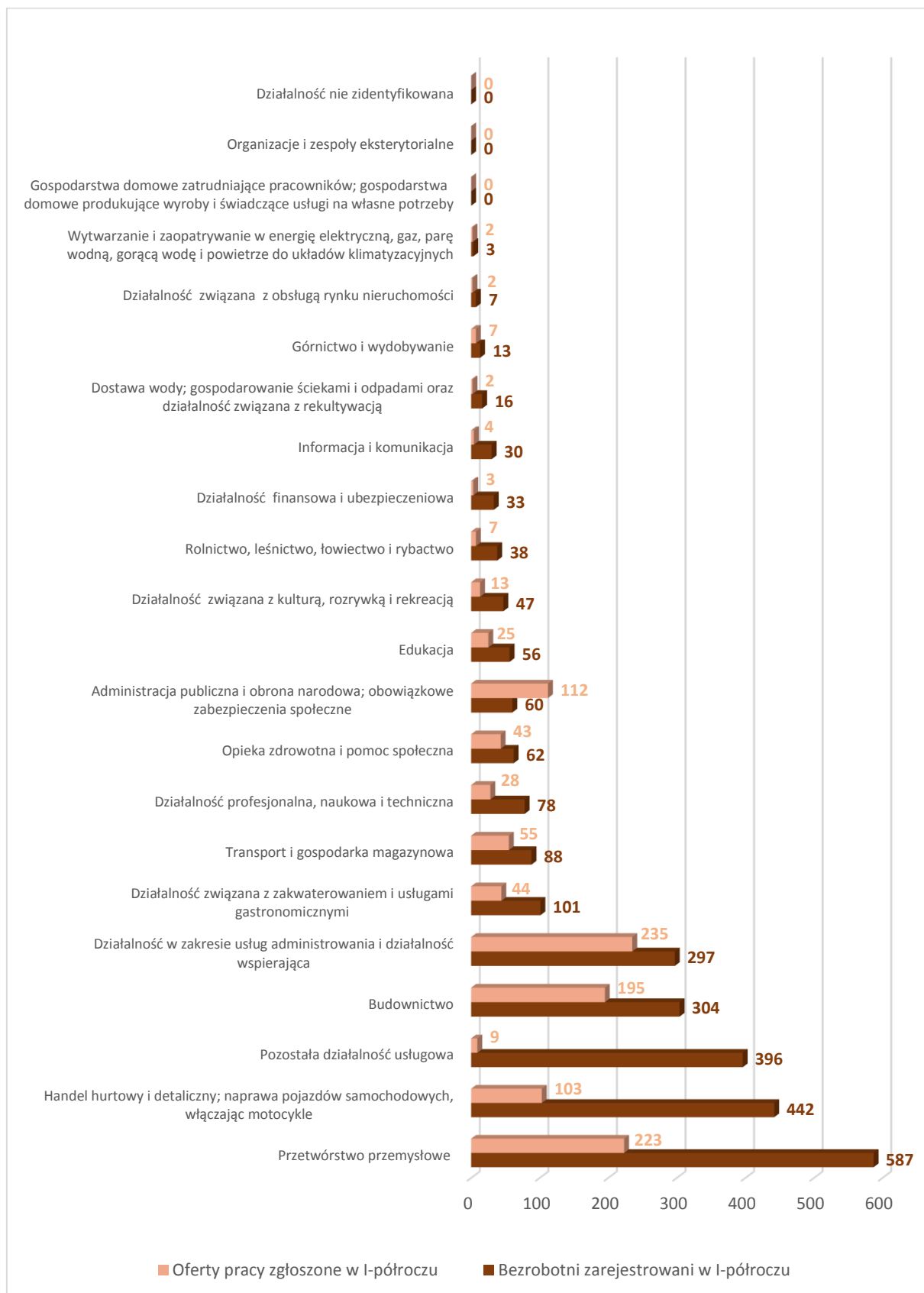
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych (stan na koniec I półrocza 2014)	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Bibliotekarz*	3	3	1
2.	Pokojowa	8	7	0,875
3.	Kasjer bankowy	5	4	0,8
4.	Kuśnierz*	5	4	0,8
5.	Operator urzędzeń przetwórstwa ryb	5	4	0,8
6.	Mechanik maszyn i urzędzeń przemysłowych	22	17	0,772727
7.	Opiekunka domowa	4	3	0,75
8.	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	4	3	0,75

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

3.3. Struktura bezrobocia i wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Podejmując próbę analizowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić również uwagę na napływ do bezrobocia i wolne miejsca pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w sekcji Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – **21,1%**. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według PKD w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

Wnioski

Zaprezentowany raport nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych* bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i wolnych miejsc pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie. W przypadku wolnych miejsc pracy w analizie ujęte są wyłącznie te zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy i wprowadzone do systemu komputerowego. Nie należy zapominać, iż wolne miejsca pracy w niektórych zawodach mogą być zgłaszane przez tego samego pracodawcę kilkakrotnie ze względu na dużą fluktuację kadr w danym zawodzie.

Złożoność problemu rynku pracy wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz niemożliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy.

Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Podsumowując zatem powyższą analizę można wysunąć następujące wnioski:

- stopa bezrobocia na koniec pierwszego półrocza 2014 roku w Bielsku-Białej wyniosła 9,1% i była niższa niż w końcu pierwszego półrocza 2013 roku (10,6%);
- największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym i niższym – 57,6% , a osoby z wykształceniem wyższym – 12,0%;
- kobiety stanowią 50,9% wszystkich bezrobotnych;
- odsetek osób długotrwale bezrobotnych kształtuje się na poziomie 54,0%;
- zaobserwowano duży napływ do bezrobocia osób w zawodzie Sprzedawca oraz osób bez zawodu;
- zawód Sprzedawcy jest licznie reprezentowany w strukturze bezrobotnych;
- w pierwszym półroczu 2014 roku nastąpił wzrost zgłoszonych wolnych miejsc pracy w stosunku do analogicznego okresu w 2013 roku o 369 wolnych miejsc pracy (49,7%). Zgłoszono 1112 wolnych miejsc pracy;
- 46,2% wszystkich wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym;
- najwięcej wolnych miejsc pracy skierowanych było do osób w zawodach: Robotnik gospodarczy, Sprzedawca, Technik prac biurowych, Pakowacz;
- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody deficytowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Lakiernik, Technik prac biurowych, Technik robót wykończeniowych w budownictwie czy też Mechanik taboru kolejowego.

- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody nadwyżkowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Kierowca samochodu osobowego, Technik mechanik, czy też Mechanik pojazdów samochodowych
- w pierwszym półroczu 2014 roku jako zawody zrównoważone zidentyfikowane zostały: Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli oraz Szwaczka.

Wszystkie wykorzystane w opracowaniu dane pochodzą z Powiatowego urzędu Pracy w Bielsku-Białej i dotyczą Powiatu Bielskiego. Niektóre z nich publikowane są na stronach internetowych Urzędu. Do sporządzenia tabel dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system Syriusz. Dostępne są one na stronie www.mz.praca.gov.pl.

Spis tabel:

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim (stan na koniec I półrocza 2014 roku).....	7
Tabela 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.....	8
Tabela 3. Wolne miejsca pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.....	11
Tabela 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.	13
Tabela 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.....	14
Tabela 6. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w Powiecie Bielskim. ...	16

Spis wykresów:

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2012, 2013 i I-go półrocza 2014 roku.....	5
Wykres 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Powiecie Bielskim (stan na koniec I-półrocza 2014 roku).	6
Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2012,2013 i I-go półrocza 2014 roku.	10
Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy według poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.	10
Wykres 5. Struktura bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według PKD w Powiecie Bielskim w I półroczu 2014 roku.	17